



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 23547
Tarih : 16.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim ve Gerekçesi ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Zeynel ÖZEN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih:	17 Ocak 2023	Esas No: 2/4875

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİC.
17 Ocak 2023
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
17 Ocak 2023
No: 1154527

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti bir Avrupa Konseyi üyesidir ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) yargılama yetkisini kabul etmiştir. Nitekim Türkiye hak ihlalleri nedeniyle AİHM tarafından milyonlarca Euro tazminat ödemeye mahkûm edilmekte fakat bu tazminatlar sorumlu personel tarafından değil tüm yurttaşlarımız tarafından ödenmektedir.

Anayasa'nın 129. Maddesinde, "Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir" denmektedir. Fakat bu Anayasa hükmünün düzenlendiği 657 Sayılı Kanun'un 13. Maddesinde *"Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar... Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır."* demek suretiyle Anayasanın emri adeta geçirilmektedir. Anayasa açık bir kayıt düşmüşken, ilgili kanunda *"kurumun personele rücu hakkı saklıdır"* şeklinde muğlak ve herhangi bir zorlayıcılığı olmayan bir düzenleme yapılmıştır.

Bu düzenlemeler nedeniyle orantısız ve haksız güç kullanarak temel insan haklarını ihlal eden güvenlik güçlerinin cezasını da, tutuksuz yargılama esas iken siyasi bir tavırla insanları özgürlüğünden alıkoyan siyasileşmiş mahkemelerin cezasını da tüm toplum çekmektedir. Bu durum adaletin yerini bulmasını engelleyen, tazminat cezalarının caydırıcılığını ortadan kaldıran ve yeni haksızlıklara yol açan bir zemin oluşturmaktadır. Dolayısıyla adaletin yerini bulabilmesi ve tazminat cezalarının caydırıcı olabilmesi için Türkiye'nin tazminat ödemeye mahkûm olduğu davalarda mutlaka ilgili kişilere rücu edilmesi gerekmektedir.

Bu kanun teklifi ile öncelikle Anayasanın açık hükmü olan, devletin tazminata mahkûm olmasına neden olan yargı kurumlarındaki kamu görevlilerine bu tazminatın rücu edilmesi zorunlu hale getirilmekte, ayrıca herhangi bir nedenle sorumlu hâkim veya savcıya rücu etme işleminin gerçekleştirilmediği durumlarda ise tazminatın Cumhurbaşkanı ve ilgili Adalet Bakanına rücu edilmesi öngörülmektedir.

2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 93/A maddesinin 3'üncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Rücu işlemi tazminatın ödenmesinden sonraki 3 ay içinde yerine getirilir. Bu fıkra hükümleri çerçevesinde devletçe ödenen tazminatın sorumlu hâkim veya savcıya herhangi bir nedenle rücu edilememesi durumunda tazminat, buna yol açan işlem, faaliyet veya kararın ortaya çıktığı sırada Cumhurbaşkanı görevini yürüten kişiye ve Adalet Bakanına eşit oranda rücu edilir.”

MADDE 2- Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.